

Uuras Saarnivaara

VOIKO VANHAAN TESTAMENTTIIN LUOTTAA?

Voiko Vanhaan testamenttiin luottaa?

Voiko Vanhaan testamenttiin luottaa?

Uuras Saarnivaara

2023

Copyright © 1982–2002 Ev.lut. Herätysseura
Voiko Raamattuun luottaa?

2. painos

Copyright © 2023 Uuras Saarnivaara & Mikko Satama
Kustantaja: BoD - Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: BoD - Books on Demand, Norderstedt, Saksa

Toimittanut: Mikko Satama

ISBN 978-952-33-9363-9
LK 22.1

Raamattusitaatit ovat vuoden 1933/38 raamatunkäännöksestä.

Sisällys

Osa 1: Yleinen johdanto	7
1. Johdanto	9
2. Erilaisia tapoja suhtautua Raamattuun	19
3. Arkeologia ja sen merkitys raamatuntutkimukselle.....	41
4. Jeesuksen ja apostolien raamattukäsitys	53
Osa 2: Johdatus Vanhaan testamenttiin	61
1. Vanhan testamentin kaanonin synty	63
2. Vanhan testamentin tekstit ja käsikirjoitukset	75
3. Viisi Mooseksen kirjaa eli Pentateukki.....	89
4. Ensimmäinen Mooseksen kirja	119
5. Toinen Mooseksen kirja.....	201
6. Kolmas Mooseksen kirja.....	229
7. Neljäs Mooseksen kirja.....	233
8. Viides Mooseksen kirja.....	239
9. Joosuan kirja	245
10. Tuomarien kirja.....	253
11. Ruutin kirja	261
12. Ensimmäinen Samuelin kirja	265
13. Toinen Samuelin kirja.....	277
14. Ensimmäinen kuningasten kirja.....	285
15. Toinen Kuningasten kirja.....	305
16. Esran kirja	337
17. Nehemian kirja.....	347
18. Esterin kirja	357
19. Runolliset ja viisaukirjat.....	363
20. Jobin kirja.....	367
21. Psalmien kirja.....	375
22. Sananlaskut	381
23. Saarnaaja	387
24. Korkea veisu (Laulujen laulu).....	391

25. Profeetalliset kirjat	397
26. Jesaja	409
27. Jeremia	429
28. Valitusvirret	443
29. Hesekiel	447
30. Daniel	455
31. Hoosea	477
32. Jooel	483
33. Aamos	487
34. Obadja	491
35. Joonas	495
36. Miika	505
37. Naahum	511
38. Habakuk	513
39. Sefanja	517
40. Haggai	519
41. Sakarja	523
42. Malakia	531
43. Vanhan testamentin ajantieto	537
Osa 3: Testamenttien välinen aika	543
1. Vanhan testamentin apokryfikirjat	545
2. Vanhasta Uuteen testamenttiin	551
3. Uskonnollisten olojen historiaa	561
Lyhenteet	571
Kirjallisuus	573
Suosittelavaa lisälukemista	592

Osa 1:

Yleinen johdanto

1. Johdanto

Raamattu on maailman vaikutusvaltaisoin kirja. Se on levinnyt laajemmalle kuin yksikään toinen kirja koko maailmassa, ja sitä on käännetty useammalle kielelle kuin mitään muuta kirjaa. Itse asiassa koko länsimainen kulttuuri on syntynyt Raamatun ja juutalais-kristillisen maailmankuvan pohjalta. Siksi Raamatun tutkiminen ja tunteminen auttavat ymmärtämään syvemmin ja paremmin juuriamme ja sitä kulttuuria, jonka keskellä elämme.

Raamattua on tutkittu tieteellisesti jo useamman vuosisadan ajan ja se on jatkuvasti laajan mielenkiinnon kohteena. Raamatun tieteellisessä tutkimuksessa *johdanto-opilla* tarkoitetaan sen kirjojen synnyn, luotettavuuden ja näihin asioihin liittyvien ongelmien tutkimista. Kyseessä on kaiken muun Pyhän Kirjan tutkimisen ja teologisen työn lähtökohta ja perustus siinä mielessä, että se johtaa tutkijat joko oikeaan tai virheelliseen käsitykseen Raamatusta. Ja tästä riippuu kaikki muu. On syystä sanottu, että kristillisen kirkon historia on suureksi osaksi Raamatun selittämisen historiaa. Kirkon historia määräytyy näet varsin ratkaisevasti sen mukaan, millaisia ennakkolasenteita ja johtotähtiä sen piirissä noudatetaan Raamatun tutkimisessa.

Johdanto-opin *yleinen osa* käsittelee Jumalan ilmoituksen ja Raamatun kirjoitusten suhdetta – toisin sanoen kysymystä siitä, mikä on Jumalan Hengen inspiraation ja johdatuksen suhde niiden ihmisten osuuteen, jotka ovat laatineet sen eri kirjat. Tähän osaan kuuluvat edelleen kysymykset Raamatun luotettavuudesta, sen tutkimisessa noudatettavista periaatteista ja sen kaanonin (eli ohjeellisen kirjakokoelman) synnystä ja laajuudesta.

Yleisen johdanto-opin piiriin kuuluvat myös kysymykset Raamatun alkukielistä, tekstin säilymisestä sekä arkeologiasta ja sen merkityksestä Raamatun historiallisten tietojen ymmärtämiselle. Johdanto-opin *erityinen osa* käsittelee Raamatun yksittäisten kirjojen syntyä ja sisältöä, niiden kirjoittajia, kirjoitusajankohtaa, historiallisia olosuhteita ja tarkoitusta.

Raamatun eksegeesi eli tekstin tulkinta tutkii ja selittää sen kirjoja yksityiskohtaisemmin. Vanhan ja Uuden testamentin teologia puolestaan tutkii ja esittää sen opetuksia järjestelmällisessä muodossa. Kristillisen julistuksen ja opetuksen tehtävä on soveltaa Raamattua nykyihmisten elämään heidän pelastukseensa ja pyhitykseensä. Eksegeetikka on teologian tutkimusala, johon sisältyy kaikki Raamatun tieteellinen tutkimus, johdanto-oppi, eksegeesi ja teologia. 1700-luvun lopulta alkaen eksegeetikka on jakaantunut kahteen päälinjaan: raamatullis-konservatiiviseen ja liberaali-kriittiseen.

Raamatullis-konservatiivisen linjan seuraajat (joihin tämän kirjoittaja lukeutuu) lähtevät siitä uskonvakaumuksesta, että se, mitä Raamattu sanoo itsestään, pitää paikkansa: Se on Jumalan Hengestä syntynyt ehdottoman luotettava sana, joka vaatii uskoa ja kuuliaisuutta, ollen ohjeellinen kaikille ihmisille. Samalla raamatullis-konservatiivit ottavat vakavasti Raamattua koskevan historiallisen, arkeologisen ja muun tutkimuksen. Tosiasiat on näet otettava tosiasioina, ovatpa ne sitten mistä lähteestä tahansa. On kuitenkin tarkoin katsottava, ovatko ne todella tosiasioita vai sellaisiksi väitettyjä olettamuksia ja luuloja. Tällainen kuuluu kaikkeen tieteellisyteen.

Tämän linjan edustajia on 1900-luvulla usein nimitetty fundamentalisteiksi. Nimi on peräisin kirjasarjasta, joka Amerikassa julkaistiin vuodesta 1909 alkaen nimellä *The Fundamentals* (suom. perusteet/perusasiat). Kirjoittajina oli sellaisia sen ajan johtavia raamatullisia teologeja kuin B.B. Warfield, J. Orr, H.C.G. Moule, G. Campbell Morgan ym. Kirjoissa käsiteltiin Raamatun syntyä ja luotettavuutta, Kristuksen sovitustyötä, uudestisyntymisen välttämättömyyttä ja sisältöä, Kristuksen toista tulemistä, iankaikkista pelastusta ja kadotusta ynnä muita perustavia kysymyksiä. Alun perin ”fundamentalismi” tarkoitti siis perinteistä evankelista kristillisyyttä, jossa uskotaan Raamattuun luotettavana ja totena Jumalan sanana, erotukseksi liberaalista uskristillisyydestä. Valitettavasti siitä on kuitenkin tullut myöhemmin eräänlainen haukkumasana niitä kohtaan, jotka luottavat Raamattuun totena Jumalan sanana.¹

¹ Ks. tästä esim. Packer, 1963.

Liberaali-kriittinen, itseään usein historiallis-kriittiseksi nimittävä raamatuntutkimus lähtee siitä selviönä pitämästään periaatteesta, että Raamattua tieteellisesti tutkittaessa mitään ylikuonnollisia seikkoja, kuten Jumalan olemassaoloa, ei saa huomioida. Toisin sanoen tutkimuksen on oltava läh-
tökohtaisesti naturalistista. Historiallis-kriittinen suuntaus väittää olevansa ainoa vakavasti otettava tämän alan tutkimus.² Heikki Räisänen mukaan...

Historiallis-kriittinen tutkija ei voi ottaa työnsä pohjaksi Raamatun erehtymättömyyden olettamusta yhtä vähän kuin hän ottaisi Koraa-
nin erittelyn pohjaksi olettamusta sen erehtymättömyydestä. Hän ha-
luaa säilyttää avoimen asenteen sekä Raamattuun että Koraaniin.³

Raamatun lausumille itsestään ei anneta sen enempää merkitystä kuin sille, mitä Koraani sanoo itsestään. Liberaali-kriittisen suuntauksen edustajilla on poikkeuksetta se ennako-oletamus, että ihmisten kirjoittamana Raamattu on erehtyväinen, koska ”erehtyminen on inhimillistä” (*errare humanum est*). Sitä on siksi käytävä tutkimaan sen luotettavuutta epäillen. Saksalaiset Uuden testamentin eksegeetit Hans Conzelmann ja Andreas Lindemann esittävät liberaali-kriittisten (tavallisesti ”kriittisiksi” nimittämiemme) tutki-
joiden yleisen ajatustavan kirjoittaessaan:

Nykyaikaisen eksegeettisen työn lähtökohtana on... aivan yleisesti epäily. Tieteellinen tutkimus asettaa kyseenalaiseksi vanhan kirkon Raamattua koskevan tradition [joka piti sitä erheettömänä Jumalan sanana].⁴

Sanotun kirjan mukaan Raamattu eroaa toisista muinaisajan kirjoista vain ”aiheensa puolesta”. Esimerkiksi sen ihme kertomuksia ei tarvitse lukea ”raporttina todella tapahtuneesta”. Tulevia asioita ennustavaa profetiaa on pidettävä mahdottomana, eikä Raamatun sellaisia kohtia voida pitää todelli-
sina ennustuksina. Räisänen kirjoittaa samassa hengessä:

Kaiken vakavasti otettavan teologian edellytyksiin kuuluu, että perin-
teiset käsitykset tiettyjen Raamatun kirjojen tekijöistä ja syntyajasta on hylätty, ja että Raamatun tunnustetaan sisältävän myös epähistori-

² Heikki Räisänen (1981, s.11) kirjoittaa: ”Muunlaista vakavasti otettavaa raama-
tuntutkimusta kuin historiallis-kriittinen ei... ole olemassa.”

³ Räisänen, 1981, s.38

⁴ Conzelmann & Lindemann, 1977, kirjan alku; mk:Maier, 1978, s.14s.

allista ainesta ja että Raamatun sisäinen epäyhtenäisyys myönnetään... [Tämä] metodinen lähtökohta on kiistaton.⁵

Tämä on siis historiallis-kriittisen raamatuntutkimuksen lähtökohta ja edellytys, ei vasta sen tutkimustulos. Räisänen mukaan raamatuntutkimusta, joka ei omaksu tällaista edellytystä ja lähtökohtaa, ei voi ottaa vakavasti. Liberaali-kriitikot pyrkivät keinolla millä hyvänsä todistamaan sanotun lähtökohtansa ja edellytyksensä paikkansa pitäväksi. Tämä on liberaali-kriittistä ”dogmatismia”. He syyttävät raamatullis-konservatiiveja dogmatismista, mutteivät näe hirttä omassa silmässään. Onko siis ihme, että Raamattuun Jumalan sanana luottavat kristityt eivät voi ottaa historiallis-kriittistä raamatuntutkimusta vakavasti!?⁶

Historiallis-kriittisyydessä on ymmärrettävästikin se maailmankatsomuksellinen ongelma, että jos Jumala on olemassa ja jos hänellä on ollut vaikutusta Raamatun ja Israelin uskon syntyyn, tuottaa tutkimus järjestelmällisesti epätosia tuloksia selittäessään tämän vaikutuksen luonnollisilla syillä. Ateismin/deismin paikkansapitävyys on siten edellytys sille, että kyseinen tutkimus tuottaa oikeita tuloksia. Jos taas ateismi/deismi ei ole totta, ovat tulokset ainakin osittain vääriä. Maailmankatsomuksellisesti neutraalia tiedettä ei ole olemassa.⁷

Toiseksi ei ole olemassa mitään ”puhdasta tiedettä”, vaan kaikki tieteenekeminen on sidoksissa sen taustalla oleviin filosofisiin lähtökohtaoletuksiin. Tämän tosiasian tunnustamattomuus tai tietämättömyys näistä lähtökohdista ei poista tätä faktaa. Vain kaikkietävä olento voisi tehdä tiedettä irralla perustavista lähtökohtaoletuksista. Paljon sekaannusta syntyy siitä, kun ei tunneta tieteenfilosofiaa. Tämä on erityisesti luonnontieteilijöiden ongelma, mutta myös eksegeettien.

Historiallis-kriittisen tutkimuksen naturalistinen lähtökohta, jonka mukaan mitään yliluonnollista ei joko ole olemassa tai sitten sellaisella ei ole ollut mitään vaikutusta tutkimuskohteeseen, on puhtaasti uskonvarainen lähtökohta. Se on aivan yhtä ”uskonnollinen” vakaumus kuin Raamattuun luottavien kristittyjen vakaumus siitä, että kyseessä on Jumalan sanallinen ilmoitus ihmisille.

⁵ Räisänen, 1981, s.120

⁶ Puolimatka, 2007, s.287–301; Linnemann, 2001, s.84–86.

⁷ Tästä tarkemmin ks.: Puolimatka, 2007, s.84–92.

Koska mitään maailmankatsomuksellisesti neutraalia tiedettä ei voi olla edes periaatteessa olemassa, olisi tärkeää tehdä selkoa siitä, millaisia uskonvaraisia lähtökohtaolettamuksia kullakin on tutkimusta tehdessään. Tällöin eri lähtökohdista tehdyn tutkimuksen tuloksia voitaisiin paremmin vertailla keskenään niiden selitysvoinan perusteella, miten hyvin ne pystyvät tekemään oikeutta tutkimuskohteelle. Ongelma kuitenkin on, että liberaali-kriitikot pyrkivät usein salaamaan omat uskonvaraiset vakaumuksensa (ateistiset, agnostiset, deistiset) ja väittävät, että vain heidän tavallaan tehty naturalistinen tutkimus voi olla neutraalia ja tieteellistä. Tällainen on epärehellistä ja harhaanjohtavaa. Raamatullis-konservatiivit ovat tässä asiassa avoimempia ja johdonmukaisempia.⁸

Raamatullis-konservatiiviset tutkijat pitävät henkilökohtaista uskoa Kristukseen sekä Pyhän Hengen vaikuttamaa uskonkilvoitusta oikealle teologiselle työlle ehdottoman välttämättömänä (*conditio sine qua non* = ehtona, jota ilman sitä ei voi olla olemassa). Liberaali-kriittisen linjan edustajat haluavat yleensä pitää nämä asiat erossa. Useimmat heistä ovat sitä mieltä, että teologinen tutkimus menestyy paremmin ilman henkilökohtaista uskoa Jumalaan ja Kristuksen seuraamista. Joka tapauksessa teologisessa työssä on usko pantava syrjään. Teologin on suhtauduttava tutkimuksensa kohteeseen, myös Raamattuun, ulkopuolisen puolueettoman tarkkailijan tavoin.

Raamatullis-konservatiiviset tutkijat pitävät tällaista mahdottomana. Jumalaan, Kristukseen ja Hänen sanaansa ei kukaan voi suhtautua sivusta tarkkailevan tapaan. Joka tällaista yrittää ja siihen pyrkii, ainoastaan pettää itseään (ja sitä kautta muita). Raamatun tutkija tulee joka tapauksessa ottaneeksi kantaa näihin asioihin tavalla tai toisella, halusipa hän sitä tai ei. Katsomuksellinen neutraalius on myytti.⁹ Yleisessä historiassakin pidetään nykyään vanhentuneena ja aikansa eläneenä ajatusta, että historiantutkijan olisi suoritettava työtään henkilökohtaista kiinnostusta vailla olevan ulko-kohtaisen tarkkailijan tavoin.¹⁰

⁸ Puolimatka, 2007, s.209–284; sama, 2005, s.63

⁹ Gustavsson, 1999, s.196

¹⁰ Marshall, 1979b, s.29,32,97. Marshall kirjoittaa: ”Historioitsijan määrittely henkilökohtaista kiinnostusta vailla olevaksi tutkijaksi on vanhentunut... Historiantutkimuksen tuloksia ei määrää se vaikutin, joka henkilön johtaa tutkimaan menneitä asioita; ne riippuvat tutkijan tunnollisuudesta, tarkkuudesta ja näkökyvystä... oletamus, että teologista julistusta ja historiantutkimusta koskevat tehtävät eivät sopisi yhteen, on siksi hylättävä.”

Koska johdanto-oppi on raamatullis-konservatiivisenkin käsityksen mukaan tieteellisen teologian haara, siinä on annettava ratkaiseva merkitys varmennetuille tosiasioille. Lähtökohtana on Raamatun teksti, kun se on tarpeen mukaan varmennettu tekstikritiikin eli sen vanhojen käsikirjoitusten vertaillevan tutkimuksen avulla. Tämä teksti on otettava sellaisena kuin se on. Mikäli Raamatun ulkopuolella oleva lähde näyttää sisältävän tiedon, joka on ristiriidassa sen esityksen kanssa, on täysin epätieteellistä ilman muuta päätellä, että tämä ulkopuolinen lähde on oikeassa ja Raamattu väärässä. Asiaa on tutkittava huolellisesti. Kerta toisensa jälkeen on käynyt niin, että Raamatun esityksen virheellisyyttä koskevat väitteet ovat osoittautuneet vääriksi myöhemmin paljastuneiden historiallisten, arkeologisten, luonnon-tieteellisten ym. tosiasioiden valossa.

Lukuisat liberaali-kriittisen tutkimuksen edustajat pitävät menetelmällisenä periaatteenaan epäillä miltei jokaista Raamatun kohtaa, kunnes sen on todistettu pitävän paikkansa. Näin ei kuitenkaan toimita muussa ihmiselämässä. Oikeusvaltioiden tuomioistuimissakin henkilöitä pidetään syyttöminä, kunnes heidät on todistettu syyllisiksi. I.H. Marshall kirjoittaa:

On oikeus ja kohtuus, että Raamatun tekstiä pidetään luotettavana, kunnes on esitetty riittäviä todisteita siitä, että näin ei ole asianlaista. Mikäli päinvastaisesta asianlaidasta ei ole sitovia todisteita, meillä on täysi syy uskoa Raamatun puhuvan totta.¹¹

Kriitikkojen taholta on väitetty, että ”Raamatun arvo ei... riipu... sen väitetyistä erehtymättömyydestä.”¹² – Tällainen väite on outo: Kuinkahan moni todella hyväksyisi käsityksen, että Raamatun arvoon ei vaikuta se, onko se luotettava vai ei, onko se jumalallista totuuden sanaa vai inhimillistä totuuksien ja erheiden sekoitusta? Entä vaikuttaako kriitikkojen omien tutkimusten arvoon se, pitävätkö ne paikkansa vai eivät?

Räisänen väittää, että historiallis-kriittinen ”tutkimus on... osoittanut monet perinteiset käsitykset Raamatun kirjojen synnystä ja luonteesta kestävätkö.”¹³ Ruotsin piispainkokouksen raamattukomission julkaisema kirja

¹¹ Marshall, 1979c, s.134. – Marshall (ja New Testament Interpretation suureksi osaksi muutenkin) ei ole varsinaisesti raamatullis-konservatiivinen, vaan (kuten Räisänen, 1981, s.116, sanoo) edustaa puolinaisia kompromissiratkaisuja.

¹² Näin esim. Räisänen, 1981, s.9.

¹³ Räisänen, 1981, s.9

Bibelsyn och bibelbruk (suom. Raamattunäkemys ja Raamatun käyttö) väittää puolestaan:

Tiettyjä [Raamatun tekstien] tietoja on... mahdotonta yhdistää varmennettujen historiallisten ja luonnontieteellisten tosiasioiden kanssa, ja jotkut [sen kirjojen] syntyäikää ja tekijöitä koskevat tiedot... ovat varmasti vääriä.¹⁴

Tällaiset väitteet on otettava vakavasti. Niitä ei ole ilman muuta pidettävä tosina, muttei myöskään asiaa tutkimatta hylättävä. On tutkittava huolellisesti seuraavat seikat:

1. Sanooko virheelliseksi väitetty kohta todella sitä, mitä sen väitetään sanovan?
2. Ovatko Raamatun kanssa väitetysti ristiriidassa olevat historian, luonnontieteen tms. seikat todella tosiasioita vai ainoastaan todistamattomia (vaikkakin ehkä laajaa kannatusta saaneita) olettamuksia?
3. Perustuuko virhettä koskeva väite vain siihen kriitikkojen laajalti omaksumaan epäuskon selviöön, että kaikki yliluonnollinen on mahdotonta, ja että Jumalan ilmoituksista, ihmeistä yms. puhuvat Raamatun kohdat ovat siksi paikkansapitämättömiä taruja?
4. Perustuuko virhettä koskeva väite määrätyn eksegeettisen koulukunnan erikoisolettamuksiin ja -menetelmiin, jotka rakentuvat mielivaltaisiin kuvitelmiin?

Kriittiset tutkijat varsin yleisesti pitävät epätieteellisinä kaikkia yrityksiä sovittaa yhteen ensi näkemältä ristiriitaisilta tuntuvia raamatunkohtia. Heidän mielestään sellainen on kriittiseen teologiaan sopimatonta ”harmonisointia”. I.H. Marshall huomauttaa, että ristiriitaisilta näyttävien kohtien harmonisoiminen on oikeutettua, jos se tapahtuu tosiasioiden perusteella. Näin toimitaan tieteellisessä tutkimuksessa kaikilla muillakin aloilla. Monet näennäiset ristiriidat ovat ratkenneet perusteellisemmän historiallisen tiedon tai Raamatun tarkemman vertailevan tutkimuksen avulla.¹⁵ Esitämme tässä kirjassa monia tällaisia tapauksia.

¹⁴ BoB, 1970, s.48

¹⁵ Marshall, 1979c, s.132s.

Niin oikeustieteessä kuin teologiassakin on noudatettava periaatetta: Kuul-takoon toistakin puolta (*audiatur et altera pars*). On varsin tavallista, että kriittisen suuntauksen tutkijat eivät kiinnitä huomiota muuta kuin oman linjansa edustajien esityksiin, vaikka raamatullis-konservatiiviselta taholta olisi esitetty niitä vastaan kuinka perusteltuja tosiasioita tahansa. He ovat tässä merkityksessä ”obskurantisteja”, jotka pelkäävät sellaisten tosiasioi-den valoa, jotka olisivat heidän olettamuksilleen hankalia. On huomautettu, että kriitikkojen taholla näyttää vallitsevan ”vaikenemisen salaliitto” (*con-spiracy of silence*) hyvin perusteltujen konservatiivisten ratkaisujen ja vaih-toehtoien suhteen.¹⁶

Jos kohtaamme Raamatussa ongelmallisia kohtia, joihin emme löydä ehdot-toman tyydyttävää ratkaisua ja selitystä, meidän on parasta noudattaa Lut-herin neuvoa: ”nostaa hattua” ja mennä ohi toivoen, että tulevaisuudessa löydetään tosiasioita, jotka tuovat niihin ratkaisun. Näin on tapahtunutkin monissa asioissa. Tämä ei ole ainakaan vähemmän ”tieteellistä” kuin oiko-päätä väittää, että kysymys on virheistä tai ristiriidoista. Tieteessä on monilla muillakin aloilla ratkaisemattomia ongelmia, joiden suhteen ei väitetä, että kysymys on ristiriidoista tai virheistä, vaan toivotaan, että jatkuva tut-kimus tuo niihin ratkaisun.

Raamatun tutkimuksen menetelmästä Ruotsin luterilaisessa kirkossa käy-dyssä keskustelussa professori Hjalmar Lindroth huomautti:

Jos tutkija ei pidä jonkin Raamatun kohdan esitystä oikeana, mutta hänellä ei ole historiallisia todisteita käsityksensä tukena, hän ei saisi esittää sitä muuna kuin henkilökohtaisena mielipiteenään. Muuten-han ”tieteellinen tutkimus” ei olisi muuta kuin spekulatiota (oletus-tehtailua).¹⁷

Ruotsin raamattukomission mainittu kirja selittää:

Nykyaikainen tieteellinen menetelmäoppi (metodiikka) hyväksyy käytettäväksi vain maailman sisäisiä ja aistein havaittaviin seikkoihin perustuvia (immanenttis-empiirisiä) selitysmenetelmiä.¹⁸

¹⁶ Pinnock, 1974, s.153

¹⁷ Erlandsson, 1971, s.39.

¹⁸ BoB, 1970, s.56

Onko Vanha testamentti vain kokoelma muinaisia taruja vai onko se historiallisesti paikkansa pitävä ja hengellisesti luotettava kirja?

Raamattua koskeva historiallinen ja arkeologinen tutkimus on osoittanut kerta toisensa jälkeen siihen kohdistetun kritiikin ja epäilykset vääriksi. Modernissa tutkimuksessa Raamattu on osoittautunut paikkansa pitäväksi myös luonnontieteiden valossa.

Uuras Saarnivaara vie tässä kirjassa lukijan läpi teologian, historian ja arkeologian Raamatulle esittämät haasteet tiedemiehen tarkkuudella ja osoittaa, miten Raamattuun todella voi luottaa.

Uuras Saarnivaara (1908–1998) oli filosofian ja teologian tohtori, tutkija, kirjailija ja merkittävä hengellinen vaikuttaja. Saarnivaara oli yksi aikansa merkittävimpiä perinteisen raamattunäkemyksen puolustajia ja monissa asioissa hän oli aikaansa edellä. Hänen tarkkanäköisellä teologisella työskentelyllään on pysyvä arvo.

BoD

